

**Огляд даних
про стан здійснення правосуддя
у 2021 році**

За даними судової статистики упродовж 2021 року до місцевих та апеляційних судів надійшло на розгляд майже 4 250,6 тис. справ і матеріалів, що в цілому на 15,6 відсотків більше ніж попереднього 2020 року. У звітному періоді незначне зменшення показників відбулось (на -2,1%) лише у справах і матеріалах кримінального провадження. Незважаючи на карантинні обмеження, зумовлені під час пандемії COVID-19, кількість процесуальних звернень громадян та юридичних осіб за захистом прав до суду не зменшилась.

Структурно і динамічно обсяг надходження справ і матеріалів у 2020-2021 роках за видами судочинства представлено в **таблиці 1**.

Таблиця 1

*Надходження до місцевих та апеляційних судів
справ і матеріалів у 2020-2021 роках, тис.*

Справи і матеріали	2020	питома вага, %	2021	питома вага, %	Темпи приросту (+/-)
кримінального судочинства	1 174,8	32,0	1 183,3	27,8	0,7
<i>клопотання, скарги, заяви під час досудового розслідування, у тому числі негласні слідчі дії (слідчі судді)</i>	862,1	23,5	891,0	21,0	3,4
<i>питома вага від загальної кількості кримінального судочинства, %</i>	73,4		75,3		2,6
кримінального провадження	174,5	4,7	170,8	4,0	-2,1
цивільного судочинства	1 030,7	28,0	1 285,2	30,2	24,7
про адміністративні правопорушення	880,0	23,9	938,5	22,1	6,6
адміністративного судочинства	457,0	12,4	702,2	16,5	53,7
господарського судочинства	133,5	3,6	141,5	3,3	6,0
УСЬОГО	3 675,9	100,0	4 250,6	100,0	15,6

Як і в попередні роки, у структурі надходження справ до судів першої інстанції переважають справи та матеріали кримінального та цивільного судочинства. У порядку апеляційного провадження надійшло більше справ адміністративного та цивільного судочинства. Графічно структуру надходження справ і матеріалів до місцевих та апеляційних судів представлено на **діаграмі 1**.

Структура надходження справ і матеріалів до місцевих та апеляційних судів в 2020-2021 роках

Зміни в чисельності суддів місцевих та апеляційних судів представлено в таблиці 2. Кількість суддів, які в 2021 році здійснювали правосуддя, становить – 68,8 відсотків, даний показник ще зменшився на 2,9 відсотків у порівнянні з 2020 роком. Кадровий дефіцит становить 31,2 відсотка, що сприяє збільшенню навантаження на суддів, які мають повноваження, негативно впливає на оперативність та якість розгляду справ, а також веде до зростання кількості невіршених судових справ.

Таблиця 2

Чисельність суддів місцевих і апеляційних судів

суди	на кінець 2020 року			на кінець 2021 року		
	Кількість суддів			Кількість суддів		
	відповідно до наказів ДСА	мали повноваженнями щодо розгляду судових справ	%	відповідно до наказів ДСА	мали повноваження щодо розгляду судових справ	%
місцеві загальні	4 344	3 089	71,1	4344	3004	69,2
апеляційні (загальні)	964	621	64,4	964	553	57,4
місцеві адміністративні	633	484	76,5	633	505	79,8
апеляційні адміністративні	257	180	70,0	257	174	67,7
місцеві господарські	619	461	74,5	619	459	74,2
апеляційні господарські	218	156	71,6	218	147	67,4
УСЬОГО	7 035	4 991	70,9	7035	4842	68,8

Упродовж 2021 року судами першої та апеляційної інстанції розглянуто 4,08 [3,5]* млн. справ і матеріалів (82,3 [82,1] відсотків від загальної кількості, що знаходилися на розгляді в судах). Інформація про кількість розглянутих справ і матеріалів за видами судочинства представлена в **таблиці 3**.

Таблиця 3

**Розгляд місцевими та апеляційними судами
справ і матеріалів в 2020-2021 роках, тис.**

	Розглянуто		
	2020	2021	Темпи приросту, (+/-)
місцеві загальні суди	3 047,7	3575,5	17,3
<i>адміністративного судочинства</i>	291,0	496,1	70,5
<i>господарського судочинства</i>	103,9	111,0	6,8
<i>кримінального судочинства</i>	921,3	945,4	2,6
<i>цивільного судочинства</i>	898,1	1140,1	26,9
<i>про адміністративні правопорушення</i>	833,4	882,9	5,9
апеляційні суди	462,5	504,1	9,0
<i>адміністративного судочинства</i>	97,9	132,6	35,4
<i>господарського судочинства</i>	22,7	27,8	22,5
<i>кримінального судочинства</i>	241,7	234,7	-2,9
<i>цивільного судочинства</i>	75,0	81,4	8,5
<i>про адміністративні правопорушення</i>	25,2	27,6	9,5
УСЬОГО	3 510,2	4079,6	16,2

Динаміка кількості справ та матеріалів, що знаходились на розгляді в місцевих та апеляційних судах у 2020 – 2021 роках, у тому числі, які не розглянуті на кінець звітного періоду, представлено в **таблиці 4**.

Таблиця 4

**Кількість нерозглянутих місцевими та апеляційними судами
справ і матеріалів в 2020-2021 роках, тис.**

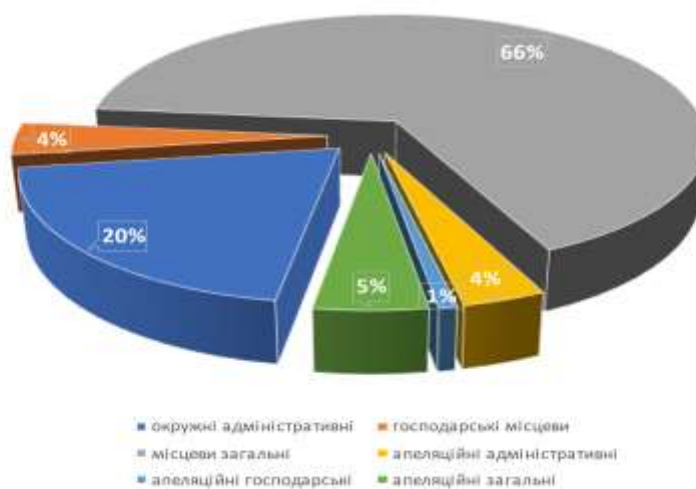
	2020	2021	Темпи приросту (+/-)
Перебувало в провадженні справ і матеріалів	4 272,9	4 953,0	15,9
Залишок нерозглянутих справ і матеріалів на кінець звітного періоду	762,7	873,4	14,5
<i>питома вага від числа загальної кількості справ, що перебували на розгляді, %</i>	17,8	17,6	
у тому числі не розглянуто понад рік	123,5	136,2	10,3

* тут і далі по тексту у квадратних дужках зазначені дані за 2020 рік

Невирішеними на кінець року залишились 873,3 тис. справ і матеріалів або майже кожна шоста справа, що перебувала на розгляді. Також на 10,3 відсотки зросла кількість справ, які не розглянуто більше року. Структура невирішених справ представлена в **діаграмі 2**. Ці показники є результатом тривалого кадрового дефіциту суддів (69% суддів мали повноваження щодо розгляду судових справ) та особливостей судового розгляду справ.

Діаграма 2

Питома вага невирішених справ і матеріалів в місцевих та апеляційних судах в 2021 році, %

У **таблиці 5** представлені результативні показники, а саме, дані щодо строків провадження, питомої ваги розглянутих справ від справ, що надійшли у звітному періоді (темпи провадження), а також кількість справ розглянутих одним суддею.

Таблиця 5

Якісні показники здійснення судочинства

суди	строки провадження *, (дні)		темпи провадження**, %		кількість розглянутих справ одним повноважним суддею	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
місцеві загальні	57	57	97,0	97,1	872	1000
апеляційні загальні	29	35	98,5	98,1	551	621
окружні адміністративні	79	78	80,4	88,2	515	910
апеляційні адміністративні	54	61	92,0	92,9	544	762
господарські місцеві	129	92	94,8	98,2	225	242
господарські апеляційні	85	99	95,0	98,2	145	189
місцеві та апеляційні	72	70	95,5	96,0	703	843

* співвідношення показує наскільки часто за звітний період система (суд) розглядають визначений обсяг справ чи скільки часу необхідно в певній категорії справ для завершення цього обсягу;

** інформація щодо питомої ваги розглянутих справ від справ, що надійшли у звітному періоді.

Дані таблиці 5 є частиною низки показників, які за рекомендаціями експертів комісії з ефективності правосуддя Ради Європи (СЕРЕЈ), необхідно визначати як параметри продуктивності роботи суду.

Дані свідчать про те, що у 2021 році в місцевих та апеляційних судах показники продуктивності погіршилися, а саме, збільшились строки провадження, відсоток вирішених справ в середньому становить 96 відсотків, що свідчить про накопичення залишків.

На розгляді судів першої інстанції у 2021 році знаходилось 1079,1 [1 059,3] тис. **кримінальних справ (проваджень) та матеріалів**. У звітному періоді до судів надійшло на 4,8 відсотків більше, ніж у 2020 році клопотань слідчих, прокурорів щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження – 720,5 [687,5] тис. Загальні показники про розгляд кримінальних справ (проваджень) представлено в *таблиці 6*.

Таблиця 6

Розгляд кримінальних справ (проваджень) місцевими загальними судами

Найменування показника	Усього кримінальних справ (проваджень)		
	2020	2021	Темпи приросту, % (+/-)
Перебувало в провадженні	215 440	215 009	-0,2
Провадження в яких закінчено	112 971	113 506	0,5
Питома вага від справ, що перебували у провадженні, %	52,4	52,8	0,8
Розглянуто з постановленням вироку	74 980	80 267	7,1
Питома вага від справ, що перебували у провадженні, %	34,8	37,3	7,2

Судом присяжних у 2021 році розглянуто лише 41 [44] кримінальне провадження.

За результатами розгляду кримінальних справ (проваджень) судами звільнено з-під варту – 689 [807] осіб, взято під варту 773 [801] особи. Звільнено судом під заставу 173 [120] особи.

У 2021 році потерпіло від злочинів 55,6 тис. фізичних осіб, з них 24,1 тис. (43,3%) жінок, а також 1,7 тис. (3,1%) неповнолітніх.

У порядку надання міжнародної правової допомоги судами розглянуто 1612 [1394] запитів (клопотань, скарг), з них задоволено – 69,7 [76,4] відсотків.

У порядку виконання судових рішень розглянуто – 80,2 [89,2] тис. клопотань (подань).

Дані, представлені в *таблиці 7*, ілюструють показники щодо загальної кількості кримінальних справ (проваджень), питому вагу та динаміку змін видів злочинів у 2021 році в порівнянні з 2020 роком.

Таблиця 7

Структура видів кримінальних злочинів

Види злочинів	Знаходилося на розгляді кримінальних проваджень				
	2020	Питома вага %*	2021	Питома вага %*	Темпи приросту (+/-)
проти власності	93 348	43,3	89 443	41,6	-4,2
проти життя та здоров'я особи	38 204	17,7	38 959	18,1	2,0
у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення	24 498	11,4	23 575	11,0	-3,8
проти безпеки руху та експлуатації транспорту	15 460	7,2	16 462	7,7	6,5
проти громадської безпеки	7 681	3,6	7 217	3,4	-6,0
у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	7 127	3,3	8 090	3,8	13,5
проти встановленого порядку несення військової служби (військові)	4 913	2,3	5 199	2,4	5,8
проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян	4 807	2,2	5 424	2,5	12,8
проти громадського порядку та моральності	4 579	2,1	4 728	2,2	3,3
проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	3 623	1,7	3 707	1,7	2,3
проти правосуддя	3 303	1,5	3 558	1,7	7,7
у сфері господарської діяльності	2 650	1,2	2 583	1,2	-2,5
проти довкілля	1 700	0,8	2 057	1,0	21,0
проти основ національної безпеки України	898	0,4	983	0,5	9,5
проти статевої свободи та статевої недоторканності особи	883	0,4	1 022	0,5	15,7
у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації	747	0,3	814	0,4	9,0
інші види злочинів	1 019	0,5	1 188	0,6	16,6

За вироками, що набрали законної сили у 2021 році, засуджено 64,1 [67,5] тис. осіб, з них 7,3 [8,3] тис. жінок або 11,4 [12,3] відсотків.

У *таблиці 8* представлено дані про кількість засуджених осіб та коефіцієнт судимості (кількість засуджених осіб на певній адміністративно-територіальній одиниці з розрахунку на 10 тис. осіб населення, яке мешкає на тій самій території¹) в розрізі регіонів.

¹ середня чисельність наявного населення в розрізі регіонів (<http://www.ukrstat.gov.ua/>)

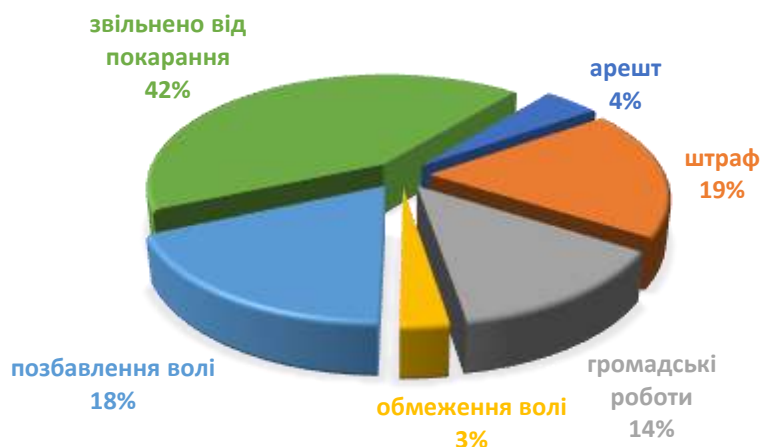
Кількість засуджених осіб та коефіцієнт судимості за 2020-2021 рр.

Кількість засуджених осіб						Коефіцієнт судимості					
№ з/п	регіон	2020	№ з/п	регіон	2021	№ з/п	регіон	2020	№ з/п	регіон	2021
1	Дніпропетровська	8 972	1	Дніпропетровська	8 290	1	Дніпропетровська	28,4	1	Дніпропетровська	26,6
2	Харківська	4 871	2	Харківська	4 809	2	Полтавська	24,3	2	Сумська	22,8
3	Донецька	4 473	3	Львівська	3 993	3	Запорізька	21,9	3	Полтавська	21,7
4	м. Київ	3 723	4	Донецька	3 878	4	Миколаївська	21,6	4	Херсонська	20,0
5	Запорізька	3 677	5	Одеська	3 407	5	Сумська	21,0	5	Кіровоградська	19,8
6	Львівська	3 446	6	Запорізька	3 062	6	Херсонська	20,2	6	Запорізька	18,5
7	Полтавська	3 357	7	Полтавська	2 958	7	Чернігівська	19,8	7	Волинська	18,5
8	Одеська	3 154	8	м. Київ	2 872	8	Кіровоградська	19,3	8	Харківська	18,4
9	Київська	2 672	9	Вінницька	2 717	9	Харківська	18,4	9	Вінницька	17,9
10	Вінницька	2 624	10	Сумська	2 378	10	Житомирська	17,9	10	Чернігівська	17,7
11	Миколаївська	2 409	11	Київська	2 115	11	Вінницька	17,1	11	Житомирська	17,6
12	Сумська	2 231	12	Житомирська	2 091	12	Волинська	16,7	12	Рівненська	16,3
13	Житомирська	2 148	13	Херсонська	2 021	13	Рівненська	15,8	13	Львівська	16,0
14	Херсонська	2 062	14	Закарпатська	1 971	14	Київська	15,0	14	Закарпатська	15,8
15	Чернігівська	1 948	15	Волинська	1 899	15	Хмельницька	14,6	15	Черкаська	15,5
16	Луганська	1 895	16	Рівненська	1 869	16	Черкаська	14,5	16	Миколаївська	15,2
17	Хмельницька	1 818	17	Черкаська	1 816	17	Львівська	13,8	17	Одеська	14,4
18	Рівненська	1 815	18	Кіровоградська	1 802	18	Одеська	13,3	18	Хмельницька	12,5
19	Кіровоградська	1 788	19	Чернігівська	1 713	19	Закарпатська	12,9	19	Чернівецька	12,1
20	Черкаська	1 721	20	Миколаївська	1 667	20	м. Київ	12,6	20	Київська	11,8
21	Волинська	1 716	21	Хмельницька	1 545	21	Чернівецька	11,7	21	Тернопільська	11,1
22	Закарпатська	1 615	22	Луганська	1 534	22	Донецька	10,9	22	Івано–Франківська	10,7
23	Івано–Франківська	1 379	23	Івано–Франківська	1 457	23	Івано–Франківська	10,1	23	м. Київ	9,7
24	Чернівецька	1 051	24	Тернопільська	1 138	24	Тернопільська	9,2	24	Донецька	9,5
25	Тернопільська	954	25	Чернівецька	1 078	25	Луганська	8,9	25	Луганська	7,3
	Україна	67 519		Україна			Україна	16,2		Україна	15,5

На *діаграмі 3* зображено основні види покарання, які застосовано до засуджених осіб, та кількість осіб звільнених від покарання, за вироками, що набрали законної сили в 2021 році. До довічного позбавлення волі засуджено 19 [28] осіб. Службові обмеження та тримання в дисциплінарному батальйоні застосовано до 77 [64] військовослужбовців.

Діаграма 3

Основні види покарання та кількість осіб звільнених від покарання у 2021 році

До судів першої інстанції надійшло 1198,9 [953,7] тис. справ і матеріалів, які розглядаються в порядку *цивільного судочинства*. У *таблиці 9* проілюстровано структуру та динаміку змін за видами провадження та основними категоріями цивільних справ.

Таблиця 9

Розгляд цивільних справ місцевими загальними судами

Категорії справ	Знаходилося в провадженні справ					Розглянуто із задоволення мпозову (заяви)	
	2020	питома вага, %	2021	питома вага, %	Темпи приросту (+/-)	2020	2021
Справи наказного провадження	236 123	24,10	376 145	31,07	59,3	173 290	272 738
Справи позовного провадження	672 227	68,60	755 017	62,37	12,3	364 333	423 252
Спори про право власності та інші речові права	32 329	3,30	32 594	2,69	0,8	11 844	11 777
Спори, що виникають із сімейних правовідносин	211 883	21,62	210 307	17,37	-0,7	143 711	144 241
Спори, що виникають із договорів	232 502	23,73	290 886	24,03	25,1	117 276	163 572
Спори про спадкове право	56 955	5,81	56 925	4,70	-0,1	36 338	35 708
Спори, що виникають із житлових правовідносин	37 479	3,82	41 242	3,41	10,0	18 862	21 323

Спори, що виникають із трудових правовідносин	19 617	2,00	20 624	1,70	5,1	9 602	8 663
Справи окремого провадження	71 608	7,31	79 363	6,56	10,8	57 029	64 250
УСЬОГО	979 958	x	1 210 525	x	23,5	594 652	760 240

Як видно з наведеної таблиці, серед цивільних справ переважають справи позовного провадження.

Останніми роками спостерігається стала тенденція щодо збільшення кількості справ про видачу та скасування судового наказу. Перш за все – це заяви про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг. У 2021 році таких справ розглянуто 307,2 тис. (у 2020 році – 176,9 тис., у 2019 році – 129 тис.). Про видачу судового наказу про стягнення аліментів розглянуто 28,5 [28,0] тис. заяв.

Серед справ окремого провадження значну частину складають справи про встановлення фактів, що мають юридичне значення 64,4 тис. (78,3%). З них кожна третя справа про встановлення фактів, що мають юридичне значення (народження, смерті, інших), на тимчасово окупованій території України. У провадженні судів у 2021 році перебувало 1503 [998] заяв про видачу і продовження обмежувального припису.

Варто звернути увагу, що впродовж останніх двох років значно зросла кількість звернень до адміністративних судів. У місцевих загальних та окружних адміністративних судах у 2021 році знаходилося на розгляді 549,3 [319,1] тис. *адміністративних справ*.

На *діаграмі 4* представлено як зміни щодо підсудності певних категорій адміністративних справ вплинули на кількість справ, що перебували в провадженні місцевих адміністративних судів.

Діаграма 4

Знаходилося в провадженні адміністративних справ

У *таблиці 10* представлено загальну інформацію щодо розгляду адміністративних справ у 2020-2021 рр. місцевими загальними та окружними адміністративними судами, у тому числі за основними категоріями.

Таблиця 10

Розгляд місцевими адміністративними судами справ

Справи зі спорів	Закінчено провадження у справах							
	місцеві загальні суди				окружні адміністративні суди			
	2020	питома вага, %	2021	питома вага, %	2020	питома вага, %	2021	питома вага, %
виборчого процесу та референдуму	669	2,5	15	0,06	1 153	0,6	141	0,04
захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	755	2,8	1 527	6,3	7 685	4,3	9 256	2,6
забезпечення громадського порядку та безпеки	21 988	81,2	19 772	82,0	4 208	2,4	4 960	1,4
реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	1 019	3,8	792	3,3	9 727	5,5	9 619	2,7
регулювання містобудівної діяльності та землекористування	1 049	3,9	616	2,6	12 493	7,0	10 817	3,0
адміністрування податків, зборів, платежів	256	0,9	125	0,6	33 641	18,9	36 667	10,3
реалізації публічної політики у сферах зайнятості населення та соціального захисту громадян	606	2,2	219	0,9	80 240	45,2	246 996	69,3
з відносин публічної служби	38	0,1	23	0,09	20 654	11,6	29 808	8,4
інші адміністративні справи	708	2,6	1 023	4,2	7 831	4,4	8 338	2,3

Як свідчать дані, представлені в таблиці 10, в місцевих загальних судах переважають справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки (82%). А серед справ, які розглядали окружні адміністративні суди, це справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах зайнятості населення та соціального захисту громадян (69,3 %). Крім того, у звітному періоді кількість розглянутих справ цієї категорії зросла на 308 відсотків у порівнянні з минулим роком.

Упродовж 2021 року до місцевих загальних судів надійшло на розгляд 910,5 [853,2] тис. *справ про адміністративні правопорушення*, що на 6,7 відсотків більше, ніж минулого року.

Дані щодо структури та динаміки за видами адміністративних правопорушень представлені в *таблиці 11*. Загалом до адміністративної відповідальності притягнуто 433,1 [406,5] тис. осіб.

Таблиця 11

Розгляд справ про адміністративні правопорушення

Види правопорушень	Знаходилося в провадженні справ					Розглянуто про накладення адміністративного стягнення	
	2020	питома вага, %*	2021	питома вага, %*	Темпи приросту (+/-)	2020	2021
у галузі охорони праці і здоров'я населення	82 676	9,21	87 981	9,09	6,42	8 968	8 879
у сфері охорони природи, використання природних ресурсів, охорони культурної спадщини	21 797	2,43	17 059	1,76	-21,74	14 352	11 145
на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку	337 576	37,59	366 601	37,86	8,6	211 005	237 725
у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, в галузі фінансів і підприємницькій діяльності	51 453	5,73	86 503	8,93	68,12	17 262	29 338
пов'язані з корупцією	8 638	0,96	10 295	1,06	19,18	4 583	5 883
військові	25 207	2,81	24 568	2,54	-2,54	18 670	18 575
які посягають на громадський порядок і громадську безпеку	257 528	28,68	273 402	28,24	6,16	112 892	123 584
які посягають на встановлений порядок управління	81 305	9,05	74 530	7,70	-8,33	28 720	29 201
справи про порушення митних правил	13 099	1,46	10 900	1,13	-16,79	9 722	7 449
інші	18 745	2,09	16 350	1,7	-12,8	6 923	6 345
УСЬОГО	898 024	x	968 189	x	7,8	433 097	478 124

У *таблиці 12* представлено дані про кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності, та відповідний коефіцієнт (кількість правопорушників на певній адміністративно-територіальній одиниці з розрахунку на 10 тис. осіб населення, яке мешкає на тій самій території) в розрізі регіонів.

Кількість осіб притягнутих до адміністративної відповідальності у 2020-2021 рр.

Кількість осіб, притягнутих до адміністративної відповідальності						Коефіцієнт притягнення осіб до адміністративної відповідальності					
№ з/п	область/регіон	2020	№ з/п	область/регіон	2021	№ з/п	область/регіон	2020	№ з/п	область/регіон	2021
1	м. Київ	45 994	1	м. Київ	55 389	1	Одеська	15,8	1	м. Київ	19,0
2	Дніпропетровська	38 414	2	Одеська	42 344	2	м. Київ	15,5	2	Одеська	18,0
3	Одеська	37 585	3	Дніпропетровська	41 864	3	Херсонська	13,2	3	Київська	16,6
4	Львівська	28 645	4	Львівська	31 336	4	Київська	13,2	4	Херсонська	14,1
5	Донецька	24 903	5	Київська	29 622	5	Дніпропетровська	12,2	5	Дніпропетровська	13,4
6	Харківська	24 400	6	Харківська	26 854	6	Запорізька	11,7	6	Рівненська	13,3
7	Київська	23 565	7	Донецька	23 322	7	Рівненська	11,5	7	Запорізька	12,9
8	Запорізька	19 641	8	Запорізька	21 336	8	Львівська	11,4	8	Чернігівська	12,9
9	Вінницька	17 349	9	Вінницька	17 392	9	Волинська	11,3	9	Львівська	12,7
10	Херсонська	13 503	10	Рівненська	15 225	10	Вінницька	11,3	10	Волинська	11,7
11	Житомирська	13 398	11	Закарпатська	14 518	11	Житомирська	11,1	11	Закарпатська	11,7
12	Рівненська	13 235	12	Херсонська	14 236	12	Чернігівська	10,2	12	Вінницька	11,5
13	Закарпатська	12 570	13	Полтавська	13 756	13	Закарпатська	10,0	13	Житомирська	11,1
14	Полтавська	12 491	14	Житомирська	13 217	14	Сумська	10,0	14	Черкаська	11,1
15	Волинська	11 655	15	Черкаська	12 887	15	Чернівецька	9,7	15	Чернівецька	10,6
16	Черкаська	11 498	16	Чернігівська	12 337	16	Черкаська	9,7	16	Сумська	10,5
17	Хмельницька	11 493	17	Хмельницька	12 247	17	Харківська	9,2	17	Харківська	10,3
18	Сумська	10 564	18	Волинська	11 970	18	Хмельницька	9,2	18	Полтавська	10,2
19	Миколаївська	10 234	19	Івано–Франківська	11 562	19	Кіровоградська	9,2	19	Кіровоградська	10,0
20	Чернігівська	10 036	20	Сумська	10 987	20	Миколаївська	9,2	20	Хмельницька	9,9
21	Івано–Франківська	9 411	21	Миколаївська	10 129	21	Полтавська	9,1	21	Миколаївська	9,2
22	Чернівецька	8 742	22	Чернівецька	9 401	22	Тернопільська	7,7	22	Тернопільська	8,8
23	Кіровоградська	8 523	23	Кіровоградська	9 087	23	Івано–Франківська	6,9	23	Івано–Франківська	8,5
24	Тернопільська	7 917	24	Тернопільська	9 001	24	Донецька	6,1	24	Донецька	5,7
25	Луганська	7 331	25	Луганська	8 112	25	Луганська	3,4	25	Луганська	3,8
	Україна	433 097		Україна	478 131		Україна	10,4		Україна	11,6

Основні види адміністративних стягнень, які застосовано до правопорушників, представлено в таблиці 13.

Таблиця 13

Основні види адміністративних стягнень

Види стягнень	2020	2021	Темпи приросту, % (+/-)
конфіскація предмета, грошей	1 583	2 064	30,4
позбавлення спеціального права	3 426	4 183	22,1
штраф	398 619	439 014	10,1
громадські роботи	7 031	6 773	-3,7
попередження	12 868	15 555	20,9
адміністративний арешт	4 714	5 141	9,06
арешт з утриманням на гауптвахті	975	844	-13,4
суспільно корисні роботи	3 837	4 518	17,7

Основне адміністративне стягнення у вигляді штрафу застосовано до 439,0 тис. осіб на загальну суму 2 940,1 млн. грн. У добровільному порядку правопорушниками сплачено лише 7,9 відсотків від суми накладеного судом штрафу. За вчинення корупційних діянь оштрафовано 5,9 [4,6] тис. осіб на загальну суму 6,2 [4,8] млн. грн., більше половини цієї суми правопорушниками сплачено добровільно – 4,6 [3,4] тис. грн.

У 2018 році запроваджено новий вид адміністративного стягнення – суспільно корисні роботи, яке введено законом від 07.12.2017 щодо посилення захисту права дитини, а саме, стягнення заборгованості зі сплати аліментів. У 2021 році до адміністративної відповідальності притягнуто 4,5 тис. осіб, а це на 17,7 відсотків більше ніж попереднього року.

Серед правопорушників притягнутих до адміністративної відповідальності: 264,5 [255,2] тис. осіб або 55 відсотків – працездатні, які не працювали і не навчалися; жінок – 72,6 [59,9] тис.; громадяни іншої держави – 9,1 [8,1] тис.; 20,7 [20,3] тис. військовослужбовців.

Направлено на проходження програми для кривдників, передбаченої Законом України "Про запобігання та протидію домашньому насильству", – 1281 [281] особу, яка вчинила домашнє насильство чи насильство за ознакою статі.

Місцеві господарські суди у 2021 році розглянули 82,3 [73,1] тис. *господарських справ*, що на 12,5 відсотків більше, ніж попереднього року. Структурно основні категорії розглянутих господарських справ представлено в *таблиці 14*.

Таблиця 14

Розгляд місцевими господарськими судами справ

Категорії справ	2020	питома вага, %*	2021	питома вага, %*	Темпи приросту, % (+/-)
Справи наказного провадження	10 603	14,5	11 600	14,1	9,4
Справи позовного провадження, з них	62 524	85,5	70 689	85,9	13,1
Договірні зобов'язання	36 830	50,36	39 090	47,5	6,1
Недоговірні зобов'язання	3 077	4,21	3 734	4,54	21,4
Земельні відносини	3 437	4,7	3 565	4,33	3,7
Захист права власності, корпоративні відносини, застосування антимонопольного законодавства, захист прав на об'єкти інтелектуальної власності, обіг цінних паперів	3 706	5,07	4 692	5,7	26,6
Інші спори	2 060	2,82	2 952	3,59	43,3
Справи про банкрутство	13 414	18,34	16 656	20,24	24,2
УСЬОГО	73 127	x	82 289	x	12,5

У структурі розглянутих господарських справ, як і раніше, переважають майнові спори, що виникають при виконанні договірних зобов'язань. Окремі категорії господарських справ (захист права власності, обіг цінних паперів, захист прав на об'єкти інтелектуальної власності, застосування природоохоронного законодавства, застосування антимонопольного законодавства) у структурі складають лише 5,7 відсотків.

Зростає кількість справ, що розглядаються за правилами наказного провадження. У 2021 році розглянуто 11,6 [10,6] тис. заяв про стягнення грошової заборгованості за договором, укладеним у письмовій (у тому числі електронній) формі.

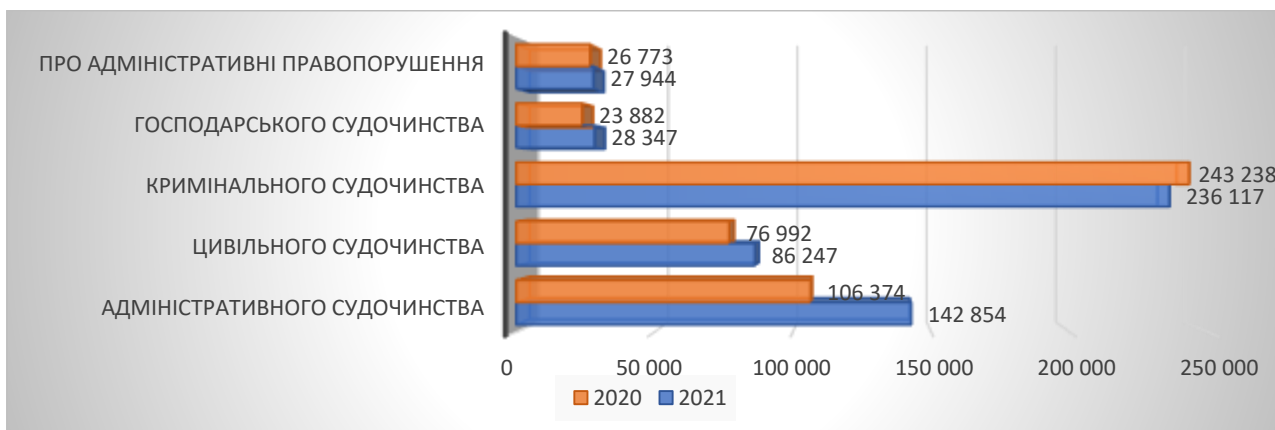
Щорічно збільшується кількість справ про відновлення платоспроможності боржників або визнання їх банкрутами. Упродовж 2021 року закінчено провадженням 2210 [745] справ, винесено 852 [430] постанови про визнання банкрутом у звітному періоді.

Кількість заяв про відвід суддів місцевих та апеляційних судів збільшилось майже на 2 відсотки – надійшло 21,6 [21,2] тис. заяв.

Упродовж 2021 року на розгляд до *апеляційних судів* України надійшло 521,5 [477,3] тис. справ і матеріалів. Кількість апеляційних скарг, які надійшли на розгляд до апеляційних судів у 2021 році в порівнянні з минулим роком, представлено на *діаграмі 5*.

Діаграма 5

Надійшло апеляційних скарг у 2020-2021 роках, тис.

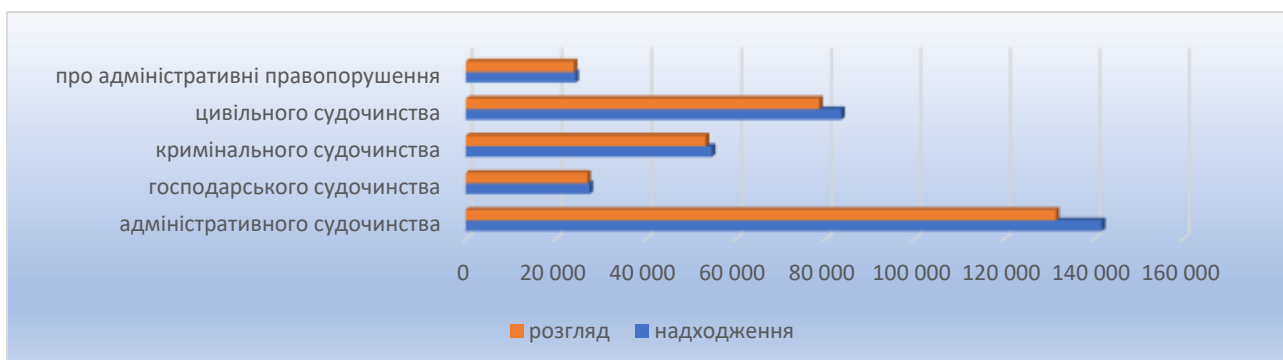
До апеляційних судів надійшло 917 [926] заяв щодо оскарження рішень третейських судів, оспорування рішень міжнародних комерційних арбітражів, про видачу виконавчих листів (наказів) на примусове виконання рішень третейських судів, а також 170,5 [174,5] тис. клопотань про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії.

За апеляційними скаргами судами розглянуто 314,7 [263,9] тис. справ та матеріалів, а саме в порядку: адміністративного судочинства 131,5 [96,7] тис.; господарського судочинства 27,1 [22] тис., цивільного судочинства 78,6 [72,7] тис., кримінального провадження – 53,4 [51,3] тис., справ про адміністративні правопорушення складає 24,1 [21,2] тис.

Динаміка розгляду справ та матеріалів за апеляційними скаргами в порівнянні до надходження на розгляд справ та матеріалів до апеляційних судів у 2021 році представлено на *діаграмі 6*.

Діаграма 6

Динаміка розгляду справ та матеріалів за апеляційними скаргами

Кількість ухвалених рішень місцевих судів, скасованих та змінених в апеляційному порядку впродовж 2021 року, в порівнянні з 2020 роком, представлено в *таблиці 15*.

Таблиця 15

*Кількість ухвалених рішень місцевих судів,
скасованих та змінених в апеляційному порядку*

Найменування показника	Кількість ухвалених судових рішень		Скасовано та змінено апеляційними судами вироків, рішень, постанов, ухвал місцевих судів			
			абс.	питома вага, %	абс.	питома вага, %
	2020	2021	2020		2021	
Кількість засуджених, виправданих осіб місцевими судами	78 743	84 360	5 760	7,31	7 009	8,3
Кількість осіб, щодо яких винесено ухвалу (крім ухвал слідчих суддів)	131 253	118 429	2 782	2,12	3 468	2,9
Кількість ухвал винесено слідчим суддею	702 739	734 688	5 804	0,83	3 101	0,4
Кількість адміністративних справ розглянутих місцевими загальними судами з прийняттям рішення (постанови), ухвали	35 895	33 110	2 263	6,30	1 856	5,6
Кількість адміністративних справ розглянутих окружними адміністративними судами з прийняттям рішення (постанови), ухвали	217 757	408 715	13 645	6,27	20 083	4,9
Кількість розглянутих цивільних справ з прийняттям рішення, ухвали	585 868	676 675	27 797	4,74	29 598	4,4
Кількість розглянутих господарських справ з прийняттям рішення, ухвали	85 365	84 724	4 543	5,32	5 626	6,6
Кількість розглянутих справ про адміністративні правопорушення	720 916	787 478	6 660	0,92	6 937	0,9
УСЬОГО	2 558 536	2 928 179	69 254	2,71	77 678	2,65

Отже, скасовано та змінено апеляційними судами вироків, рішень, постанов, ухвал від загальної кількості рішень ухвалених судами першої інстанції менше 3 відсотків (2,65 [2,71] відсотків).